

Veczariņu iela 12., Rāmava, Ķekavas novads, LV-2111 Reģistrācijas nr.:40008011680

E-pasts: fizioterapeitiem@gmail.com www.fizioterapeitiem.lv

Attālināta fizioterapijas pakalpojuma sniegšanas kvalitātes kritēriji un rekomendācijas ieviešanai praksē

Dokuments tapis par pamatu ņemot WCPT izstrādātās rekomendācijas attālināta fizioterapijas pakalpojuma nodrošināšanai. [WCPT sagatavotais dokuments šeit.](#)

Apstiprināts

Latvijas Fizioterapeitu asociācijas
valdes sēdē 2020.gada 1.aprīlī

Saturs:

Attālināts fizioterapijas pakalpojums (telerehabilitācija)	2
Aktualitāte	2
Ieguvumi pakalpojuma saņēmējiem	2
Ieguvumi pakalpojuma sniedzējiem	3
Ieguvumi sabiedrībai	3
Nosacījumi kvalitatīva pakalpojuma realizēšanai	4
Kā nodrošināt attālinātu fizioterapijas pakalpojumu (telerehabilitāciju) praksē?	4
Pakalpojuma saņēmējiem (pacienti) ir jābūt pārliecinātiem	4
Pakalpojuma sniedzējiem	5
Telerehabilitācijas sniegšanas trūkumi	5
Kas sniedz attālinātu fizioterapijas pakalpojumu?	5
Ko ietver attālināts fizioterapijas pakalpojums?	6
Fizioterapeita konsultācija	6
Fizioterapijas nodarbība	6
Informētā piekrišana un datu aizsardzības nodrošināšana	6
Ētikas principi	7
Zināšanu un iemaņu nozīmīgums pakalpojuma sniegšanai	7
Kopsavilkums	8

Attālināts fizioterapijas pakalpojums (telerehabilitācija)

Aktualitāte

Attālināta ārstniecības, arī fizioterapijas, pakalpojumu sniegšana Latvijā līdz šim bijusi kā viens no iespējamiem terapijas veidiem, par ko tiek runāts un visi esam dzirdējuši, taču praktisko pakalpojuma sniegšanas pusi, mehānismu un struktūru tā arī neesam apzinājuši.

Lai saprastu, kas ir attālināts fizioterapijas pakalpojums jeb telerehabilitācija, Pasaules Fizioterapijas konfederācija piedāvā šādu definīciju un pakalpojuma mērķi:

Definīcija: telerehabilitācijas (digitālas prakse) ir termins, ko izmanto, lai aprakstītu veselības aprūpes pakalpojumus, atbalstu un informāciju, kas tiek sniegta attālināti, izmantojot digitālos sakarus un ierīces.

Mērķis: veicināt efektīvu fizioterapijas pakalpojuma sniegšanu, uzlabojot pakalpojuma un informācijas pieejamību, kā arī veselības aprūpes resursu pārvaldību.

Publicētajā ziņojuma WCPT norādā uz attālināta fizioterapijas pakalpojuma (telerehabilitācijas) ieguvumiem gan pakalpojuma saņēmējiem (pacientiem), gan pakalpojuma sniedzējiem (fizioterapeitiem).

Ieguvumi pakalpojuma saņēmējiem

1. paplašināta iespēja sazināties ar nepieciešamajiem speciālistiem neatkarīgi no attāluma vai atrašanās vietas;
2. mazina tādas potenciālās barjeras, kā automašīnas novietošanas grūtības, uzgaidāmo telpu jautājumus, ceļā patērētais laiks;
3. samazina tādus riskus, kā nepieciešamību pārvietoties personām ar mobilitātes ierobežojumiem vai veselības traucējumiem (kādu specifisku saslimšanu, piem. Covid-19);
4. pakalpojuma pieejamība neatkarīgi no pakalpojuma saņēmēja lokācijas izmaiņām ikdienā;
5. paaugstina pakalpojuma saņēmēja neatkarību un kontroli, pārvaldot savas veselības problēmas, pateicoties ērtajai piekļuvei tiešsaistes paškontroles un pašpārvaldes resursiem;

6. palielina pakalpojuma elastību, jo pakalpojuma lietotājiem ir iespēja ieplānot terapiju visērtākajā laikā;
7. samazina ar ceļu saistītos izdevumus.

Ieguvumi pakalpojuma sniedzējiem

1. iespējas panākt lielāku darbaspēka efektivitāti, tostarp, samazinot ceļošanu starp pakalpojuma sniegšanas vietām un turpināt profesionālo attīstību;
2. dod iespēju izstrādāt standartizētus pakalpojuma saņemšanas ceļus;
3. palielina iespējas uzraudzīt pakalpojuma sniegšanas kvalitātes standartus un sasniegtos rezultātus;
4. dod iespēju efektīvākiem paš-kontroles mehānismiem, kas saistīti ar sniegtās informācijas saturu un formātu;
5. sniedz iespējas domāt un strādāt radošāk, izmantojot priekšrocības, ko sniedz nemitīgi mainīgās tehnoloģijas.

Ieguvumi sabiedrība

Daļa no ieguvumiem, kas minēti WCPT izstrādātajā dokumentā un var tikt attiecināti uz Latvijas šī brīža kontekstu:

1. nodrošina ieguvumus darba devējiem, mazāk kavētu darbadienu un lielāku organizatorisko efektivitāti;
2. vienotas iespējas pieteikties pakalpojumam neatkarīgi no dzīvesvietas;
3. sabiedrība ir labāk informēta un var saglabāt savu neatkarību, neatkarīgi no personas veselības stāvokļa;
4. veicina pievērst lielāku uzmanību personas pašpārvaldes spējām un mazina, no medicīnas atkarīgas, sabiedrības veidošanos;
5. veicina veselību veicinošas uzvedības attīstību sabiedrībā un pielāgojas sabiedrības vēlmēm dzīvot vairāk digitālu dzīvi;
6. samazina ietekmei uz vidi, mazinot nokļūšanu līdz pakalpojuma saņemšanai.

Nosacījumi kvalitatīva pakalpojuma realizēšanai

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu attālinātu fizioterapijas pakalpojumu, izmantotu plašās pakalpojuma piekāršocības, ir jānodrošina noteikti nosacījumi gan pakalpojuma saņemējam (pacientam), gan pakalpojuma sniedzējam (fizioterapeitam).

Kā nodrošināt attālinātu fizioterapijas pakalpojumu (telerehabilitāciju) praksē?

Pārdomāti un atbildīgi pieņemiet lēmumu sniegt fizioterapijas pakalpojumu attālināti; praktizējošiem fizioterapeitiem ir jāzin attālināta pakalpojuma sniegšanas prasības, tiesiskais regulējums un jānodrošina atbilstošas tehnoloģiskās iespējas personas privātuma un drošības nodrošināšanai.

Būtisku lomu ieņem personas datu aizsardzības nodrošināšana un informētas piekrišanas saņemšana attālināta fizioterapijas pakalpojuma nodrošināšanai.

Pirms pakalpojuma nodrošināšanas nosūtiet personai (pakalpojuma saņemējam) precīzu informāciju par pakalpojuma saņemšanas veidu - kurā no vietnēm konsultācijas un fizioterapijas nodarbības nodrošināsiet, un laiku, cik un cik gara būs plānotā tikšanās.

Pakalpojuma saņemējiem (pacienti) ir jābūt pārliecinātiem

1. viņi saņems kvalitatīvu, drošu un uz pierādījumiem balstītu aprūpi;
2. pakalpojuma rezultāti ir līdzvērtīgi vai efektīvāki kā klātienē pakalpojums;
3. ir skaidri saprotams un vienkāršs ceļš, lai sazinātos ar pakalpojuma sniedzēju vai, pēc vajadzības, varētu saņemt konsultāciju klātienē;
4. pacients varēs viegli saprast terapeita sniegto informāciju un izmantot piedāvātās ārstēšanas tehnoloģijas;
5. tiks nodrošināta personas datu aizsardzība, tie tiks apkopoti, apstrādāti un glabāti saskaņā ar Vispārīgo personas datu aizsardzības regulu;
6. veselības aprūpes sniedzējs - fizioterapeits vai fizioterapijas prakse (klīnika) ir reģistrēta ārstniecības iestāde un izpilda visas nepieciešamās normatīvās un profesionālās prasības;

Pakalpojuma sniedzējiem

1. jābūt informētiem par telerehabilitācijas priekšrocībām;
2. jābūt piekļuvei nepieciešamajām tehnoloģijām;
3. ir kompetenti tehnoloģiju praktiskā pielietošanā un apzinās savas profesionālās kompetences robežas;
4. tiek nodrošināta iespēja papildināt zināšanas tehnoloģiju izmantošanā;
5. spēj sniegt atbalstu pakalpojuma saņēmējām (pacientam) izvēlēto tehnoloģiju un terapijas realizēšanas procesā;
6. jānodrošina patstāvīga sniegtā pakalpojuma efektivitātes un kvalitātes novērtēšana un nepieciešamības gadījumā nodrošināt uzlabojumu veikšanu;
7. nodrošināt pakalpojuma sniegšanu atbilstoši labas prakses standartiem, pielietojot spēkā esošās apstiprinātās fizioterapijas medicīniskās tehnoloģijas, darbojoties saskaņā ar Ārstniecības likumu un Fizioterapeita profesijas standartu.

Telerehabilitācijas sniegšanas trūkumi

Lai nodrošinātu kvalitatīvu telerehabilitācijas pakalpojumu nepieciešams labs interneta savienojums. Vājš interneta pieslēgums vai tā trūkums var ieteikmēt iespēju saņemt attālinātu fizioterapijas pakalpojumu un ietekmēt pakalpojuma kvalitāti. Telerehabilitācijas panākumi ir atkarīgi gan no terapeita, gan no pakalpojuma saņēmēja spējas pareizi un droši izmantot tehnoloģijas un vajadzības gadījumā novērst ar to saistītās problēmas. Pakalpojuma kvalitāti var ietekmēt arī fiziskie iestatījumi abās iesaistīto pusēs (piem. apgaismojums, kameras izšķirtspēja, audio kvalitāte, fons, fiziskā telpa, kas pieejama pacientam).

Pielāgoties izmaiņām un atšķirībām, no tradicionāla fizioterapijas pakalpojuma, nepieciešams gan pakalpojuma saņēmējām (pacientam), gan pakalpojuma sniedzējam (fizioterapeitam).

Kas sniedz attālinātu fizioterapijas pakalpojumu?

Pakalpojumu sniedz sertificēts fizioterapeits, pielietojot spēkā esošās apstiprinātās fizioterapijas medicīniskās tehnoloģijas, kuras ir iespējams realizēt attālinātā formātā,

darbojoties saskaņā ar Ārstniecības likumu un Fizioterapeita profesijas standartu. Ārstēšanas procesā tiek pielietotas uz pierādījumiem balstītas prakses principi.

Ko ietver attālināts fizioterapijas pakalpojums?

Monoprofesionāls fizioterapijas pakalpojums vienmēr sastāv no fizioterapeita konsultācijas un/vai fizioterapijas nodarbības (-ām).

Fizioterapeita konsultācija

Tiek pielietotas mērķtiecīgas, aktuālajam stāvoklim un vajadzībām atbilstošas pacienta izmeklēšanas metodes (t.sk., kontrindikāciju izvērtēšana), kā arī analīzes, slēdziena formulēšanas un ārstēšanas plānošanas fizioterapijā medicīniskās tehnoloģijas (MT 13-001, MT 13-002, MT 13-003, MT 13-004).

Fizioterapijas nodarbība

Ietver vienu vai vairākas fizioterapijas ārstēšanas tehnoloģijas, lai sasniegtu ārstēšanas mērķus. Attālināta fizioterapijas pakalpojuma īstenošana, atkarībā no pacienta funkcionālā stāvokļa un izvirzītajiem terapijas mērķiem, tiek veikta individuālu (1:1) nodarbību formā, kombinējot dažādas ārstēšanas tehnoloģijas. Pēctecīgs ilgtermiņa fizioterapijas pakalpojums var tikt organizēts kā individuālas un/ vai grupu nodarbības. Nodarbību (gan individuālo, gan grupu) laikā tiek novērots pacienta aktuālais stāvoklis un metodes atbilstoši pielāgotas.

Par katru nodarbību tiek veikta dokumentācija, kas ataino ārstēšanas plāna izpildes gaitu, pacienta stāvokļa izmaiņas, izmaiņas lietotajās tehnoloģijās. Var atainot nākamās nodarbības plānu un mērķus, kā arī pacientam patstāvīgi veicamos uzdevumus[1,3,8,9,10].

Attālināta fizioterapijas pakalpojuma dokumentācija jānodrošina atbilstoši ambulatora fizioterapijas pakalpojuma dokumentācijas prasībām, kas izstrādātas LFA darbā grupā, 2019. gadā.

Informētā piekrišana un datu aizsardzības nodrošināšana

Pirms attālināta fizioterapijas pakalpojuma sniegšanas, informējiet pakalpojuma saņēmēju par personas datu aizsardzību un saņemiet informēto piekrišanu. Norādiet, kā tiks glabāti iegūtie personas dati un saistītā informācija un kāpēc Jums tā nepieciešama.

Lai nodrošinātu drošu sadarbības uzsākšanu, atgriezenisko saiti no pakalpojuma saņēmēja varat iegūt vairākos veidos:

1. E-pastā: palūdziet un sagaidiet atbildes e-pastu (rakstisku atbildi) no pacienta norādot, ka viņi ir izlasījuši un akceptējuši noteikumus. Nodrošiniet to pirms terapijas procesa uzsākšanas.
2. Caur ziņapmaiņu: lai racionalizētu tikšanās procesu, varat ievietot informāciju par datu aizsardzības un datu uzglabāšanas drošības nodrošināšanu savā tīmekļa vietnē un iekopēt linku vai saiti uz šo informāciju e-pastā vai ziņapmaiņas vietnē pirms konsultācijas. Aiciniet un sagaidiet pacienta ierakstu ziņapmaiņas vietnē, ko izmantojat saziņai ar pacientu, norādot, ka pirms konsultācijas sākuma viņi ir izlasījuši un akceptējuši šos noteikumus.
3. Mājaslapā: ja nodrošināt iespēju pieteikties konsultācijai tiešsaistē caur tīmekļa vietni, varat atvērt izvēles rūtiņu, kuru atzīmē piesakoties konsultācijai, apliecinot, ka persona ir iepazinusies, sapratusi un akceptē personas datu apstrādes un uzglabāšanas procesu.

Ētikas principi

Fizioterapeits uzņemas atbildību par sniegto pakalpojumu kvalitāti un brīdina pacientu par pakalpojuma nesniegšanu, ja ārstēšanas pieprasījums vai pacienta diagnoze ir ārpus konkrētā fizioterapeita kompetences robežām.

Fizioterapeits ar savu rīcību, vidi un izskatu saglabā atbildīgu profesionālo tēlu un nekaitē profesijas reputācijai.

Sniedzot attālinātu fizioterapijas (telerehabilitācijas) pakalpojumu, fizioterapeitam ir jādarbojas saskaņā ar spēkā esošajiem ētikas principiem.

Zināšanu un iemaņu nozīmīgums pakalpojuma sniegšanai

Lai efektīvi un veiksmīgi veiktu attālināta fizioterapijas pakalpojuma sniegšanu, speciālistiem nepieciešama padziļināta izpratne, prasmes un zināšanas par digitālajām tehnoloģijām, to izmantošanu praksē un fizioterapijas labas prakses nodrošināšanas standartiem. Latvijā pieejamajās bakalaura un maģistra līmeņa studijās zināšanas par attālināta pakalpojuma sniegšanas lomu, priekšrocībām un efektivitāti tiek sniegtas minimālā līmenī, tādēļ mums jāpievērš papildus uzmanība un jāapzinās savas patiesās iespējas kvalitatīva pakalpojuma nodrošināšanā.

Moderno tehnoloģiju un attālinātas fizioterapijas prakses (digitālas prakses) izmantošana sniedz profesijai iespēju piesaistīt plašāku auditoriju, tādējādi veicinot lielāku

veselību veicinošu un uzlabojošu ietekmi uz sabiedrību kopumā. Šādi realizētas prakses ietvaros, pakalpojumi var tikt sniegti pacientam ērtā veidā, nodrošinot ātrāku resursu un informācijas apmaiņu, tiek atvieglota piekļuve speciālistam un veicināta sadarbība un zināšanu apmaiņa ar kolēģiem visā pasaulē.

WCPT pauž uzskatu, ka profesijai izmantojot šo iespēju, fizioterapija var kļūt par kopējā pasaules virziena daļu galveno uzsvāru liekot uz droša, mērķtiecīga, efektīva un pieņemama pakalpojuma nodrošināšanu - **vienmēr realizējot uz personu centrētu pieeju.**

Kopsavilkums

Zinātniskās literatūras dati aicina apzināt sekojošus jautājumus pirms attālināta fizioterapijas pakalpojuma sniegšanas un novērtēt vai pakalpojums būs efektīvs un piemērots potenciālajam pakalpojuma saņēmējam (pacientam):

1. vai veselības problēmu(-as), ar kurām persona vēršas pie fizioterapeita būs iespējams risināt piedāvājot attālinātu fizioterapijas pakalpojumu? Pieejot šim jautājumam kritiski un izvērtējot savas kompetences robežas;
2. problēmas vai jautājuma stiedzamība;
3. ieguvumu vai risku apzināšanās, kas saistīta ar attālumu līdz pakalpojuma saņemšanas vietai un izmaksām, kas rodas pakalpojuma saņēmējam (pacientam) dodoties saņemt pakalpojumu klātienē.
4. pakalpojuma saņēmēja (pacienta) vēlmes, kurām no pakalpojuma veidiem viņš piešķir nozīmi;
5. profesionāļu pieejamība un atbalsta sistēmas nodrošināšana pakalpojuma saņēmējam, kas var tikt veiksmīgi realizēta attālinātā vidē.